

Luonnonsuojelulain 54 §:n ja 83 §:n mukainen päätös koskien yksityisen luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräyksistä poikkeamista ja rauhoitetun lintulajin pesinnän häirintää

1 Hakija

████████████████████

2 Asia

Lupahakemus viiden maakotkan pesän kuvaamiseen ja Tienpään luonnonmetsät (YSA207673) luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräyksistä poikkeamiseen Ranualla, Lapissa.

3 Hakemus

Hakija hakee lupaa viiden maakotkan (*Aquila chrysaetos*) pesän kuvaamiseen tutkimustarkoituksessa Ranualla. Lupaa haetaan ajalle 12.2.2026-30.9.2028. Tallentavat ja lähettävät riistakamerat asennetaan kaikille reviirin pesille ennen pesinnän aloitusta pesän yläpuolelle tai viereiseen puuhun. Pesinnän aikana käydään vain sillä pesällä, jossa pesintä tapahtuu, rengastusta varten. Muuten pesillä käydään kerran asennuksen yhteydessä ennen 15.2., syksyllä haetaan muistikortti pois ja seuraavan vuoden 1.–15.2. välillä vaihdetaan uudet virtalähteet.

Videoinnin tarkoituksena on selvittää, missä pesässä maakotkapari pesii, sillä alueella toimii kaivosyhtiö Suhanko Arctic Platinum Oy. Muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole, sillä pesille ei ole sellaista näkyvyyttä, että voisi tarkkailla pesää lintuja häiritsemättä. Lisäksi hakija tekee ravintotutkimusta. Koska reviirin koiraalla on lähetin, voidaan osoittaa, kuinka kaukaa saaliit tuodaan ja videomateriaalista saaliit voidaan tunnistaa. Aiempina vuosina kotkien havaittiin tuovan pesille hillereitä, mikä on pohjoisin havainto lajista. Hakija ei tee tutkijoiden kanssa yhteistyötä tämän kotkaparin kanssa, mutta ravintotiedot toimitetaan maakotkan seurannasta vastaavalle Metsähallitukselle.

Hakijalla on 30.9.2026 voimassa oleva poikkeuslupa VARELY/281/2023 kolmen pesän kuvaamiseen. Sen jälkeen Suhangon reviiriltä on löytynyt lisää pesiä ja poikkeuslupa tarvitaan jatkossa viiden pesän kuvaamiseen. Yhdelle pesistä on tarkoitus laittaa riistakameran lisäksi livekamera. Aiempina vuosina livekameran aineistoa on jaettu internetissä, mutta se on toiminut vain hetkittäin. Siksi tarvitaan myös riistakamera. Hakemuksen yhteydessä on toimitettu tieto pesien sijainnista. Osa pesistä sijaitsee yksityisellä luonnonsuojelualueella YSA207673 Tienpään luonnonmetsät.

4 Määräykset, joita hakemus koskee

Maakotka on luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettu. Lisäksi laji on vaarantunut.

Luonnonsuojelulain 70 § kieltää rauhoitettujen eläinlajien tahallisen häirinnän, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muutonaikaisilla levähdysalueilla tai muuten lajien elämänkierron kannalta tärkeillä alueilla.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan Lupa- ja valvontavirasto voi myöntää luvan poiketa kielloista, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. tutkimus- ja opetustarkoituksessa. Poikkeuksesta ei saa olla haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

Hakemuksen kohteena olevan luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräyksissä on kielletty mm. eläinten häiritseminen.

Lupa- ja valvontavirasto voi luonnonsuojelulain 54 § mukaan myöntää luvan poiketa luonnonsuojelualueita koskevista rauhoitusmääräyksistä, jos poikkeaminen ei vaaranna alueen perustamistarkoitusta ja on tarpeen alueen hoidon, käytön tai olemassa olevien yhdyskuntateknisten rakenteiden tai niihin liittyvien laitteiden kunnostamisen tai tutkimuksen kannalta.

5 Päätös ja lupaehdot

Lupa- ja valvontavirasto myöntää hakijalle luvan maakotkan pesien kuvaamiseen alla luetelluin ehdoin.

1. Lupa on voimassa 1.1.2027-31.12.2028.
2. Tällä luvalla saa asentaa riistakamerat hakemuksessa mainituille viidelle maakotkan pesälle Suhangon reviirillä Ranualla, ja yhdelle pesälle riistakameran lisäksi livekameran.
3. Kameroiden asennukset ja huoltotoimenpiteet tulee tehdä niin, ettei niillä aiheuteta häiriötä maakotkan pesinnälle. Kameran tulee asentaa maakotkan pesimäkauden (15.2.–31.7.) ulkopuolella ja huoltotoimenpiteet tehdä ensisijaisesti rengastusten yhteydessä.
4. Sivustolla, jolla pesäkuvaaja jaetaan julkisesti, tulee olla maininta, että pesäkuvaajalle on myönnetty luonnonsuojelulain mukainen poikkeuslupa maakotkaa koskevista rauhoitussäännöksistä. Samassa yhteydessä on mainittava tämän päätöksen asianumero LVV-U/43602/2026.
5. Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
6. Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimesta) ja pyydettyä lupa on esitettävä.
7. Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin ja maanomistajiin.
8. Lupa- ja valvontavirasto valvoo lupaehtojen noudattamista. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
9. Luvan käytöstä tulee raportoida vuosittain 31.12. mennessä. Raportti toimitetaan Lupa- ja valvontaviraston kirjaamoon (kirjaamo@lvv.fi) päätöksen asianumerolla LVV-U/43602/2026 varustettuna. Raportista tulee ilmetä kameroiden asennus- ja

huoltoajankohdat. Lisäksi tulee arvioida maakotkan pesinnälle toimenpiteistä aiheutuvaa häiriötä.

6 Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 54 §:n ja 83 §:n ehdot ja poikkeuslupa voidaan myöntää tutkimus- ja opetustarkoituksessa. Suhangon reviiirin koiraalla on satelliittilähetin, ja yhdistämällä seuranta-aineisto kuvaamalla saatavaan informaatioon pesälle tuotavasta ravinnosta voidaan tuottaa tietoa maakotkan ravinnonkäytöstä. Lisäksi yhden pesän livekuvamateriaalia on aiempina vuosina julkaistu internetissä, ja samaa toimintaa jatkamalla materiaalilla on myös opetuksellista merkitystä. Lintudirektiivin 10 artiklan mukaan jäsenmaiden on edistettävä luonnonvaraisten lintujen tutkimusta sekä muuta työtä niiden suojelemiseksi.

Lupa on voimassa vuosina 2027–2028. Vuoden 2026 osalta uusien kameroiden asentaminen ei ole enää mahdollista, sillä maakotkan pesimäaika on alkanut, mutta kolmea pesää voidaan kuvata 30.9.2026 voimassa olevan poikkeusluvan VARELY/281/2023 nojalla.

Muuta tyydyttävää ratkaisua vastaavan tiedon saamiseksi tutkimus- ja opetuskäyttöön ei ole osoitettavissa. Kuvausta on perusteltua toteuttaa reviiirin kaikilla tunnetuille pesillä, koska siinä, mitä pesää minäkin vuonna käytetään, on vaihtelua. Aiempina vuosina tai muilla vastaavilla kuvauskohteilla kameralaitteistojen ei ole havaittu häiritsevän pesintää. Lupaehdojen mukaan laitteistot tulee asentaa pesimäajan ulkopuolella ja käydä poistamassa, jos maakotkien havaitaan merkittävästi häiriintyvän laitteiston johdosta.

Luvan mukaisesti toimiessa toiminnan ei katsota vaarantava maakotkan suotuisan suojelutason saavuttamista tai Tienpään luonnonmetsät luonnonsuojelualueen perustamistarkoitusta. Sen sijaan lisätieto maakotkan pesinnästä ja ravinnonkäytöstä voi olla hyödyksi suojelutoimia suunniteltaessa ja edistää maakotkan huomioimista erilaisia hankkeita toteutettaessa.

7 Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 54 §, 69 §, 70 §, 83 §, 121 §

Lapin elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen rauhoituspäätös 12.2.2013 (LAPELY/522107.01/2012)

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Hallintolaki (434/2003) 55 §

8 Päätöksen voimaantulo

Päätöksen mukaisiin toimenpiteisiin saa ryhtyä luvan saavutettua lainvoiman muutoksenhakuajan ja mahdollisen muutoksenhaun jälkeen.

9 Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

10 Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on hyväksytty/allekirjoitettu viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Liisa Maanpää-Pakkanen ja ratkaissut ylitarkastaja Tapio Aalto.

11 Käsittelymaksu

Maksutta. Valtioneuvoston Lupa- ja valvontaviraston maksuista vuodelle 2026 antaman asetuksen (1177/2025) mukaan luonnonsuojelua edistävään tutkimus- tai opetustarkoitukseen myönnettävät poikkeukset ja luvat ovat maksuttomia

Tiedoksi

ympäristöministeriö
Suomen ympäristökeskus
Metsähallitus
Lapin poliisilaitos
Ranua
Lapin lintutieteellinen yhdistys ry. (LLY)
SLL Lapin luonnonsuojelupiiri ry.

Lupa- ja valvontavirasto

Postiosoite: PL 20, 13035 LVV

Puhelinvaihe: 0295 254 000

kirjaamo@lvv.fi | lvv.fi

Tämä asiakirja LVV-U/43602/2026 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LVV-U/43602/2026 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Maanpää-Pakkanen Liisa 11.03.2026 08:44

Ratkaisija Aalto Tapio 11.03.2026 10:49